

Årsrapport 2000

Olaviken Behandlingscenter

Alderspsykiatrisk spesialinstitusjon

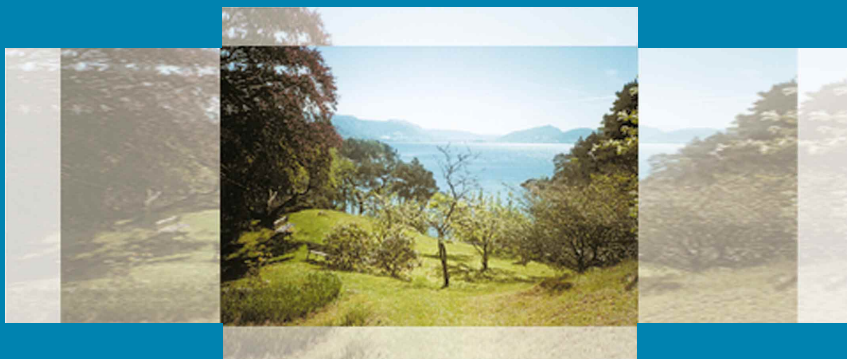
Kompetansesenter innen demens

Utrednings- og behandlingsavdeling

Alderspsykiatrisk poliklinikk

Hukommelsesklinikk

Undervisningsavdeling

**Vi ønsker at verdiene RESPEKT, SAMARBEID,
ENGASJEMENT OG HELHETSTENKNING
skal prege vårt arbeid**

OLAVIKEN BEHANDLINGSSENTER

Olaviken Behandlingscenter er eiet av Bergen sanitetsforening

Olaviken Behandlingscenter er en alderspsykiatrisk institusjon innen det psykiske helsevern i Hordaland og er et kompetansesenter innen demensbehandling.

Virksomheten består av:

- Utrednings- og behandlingsavdeling med 29 sengeplasser
- Alderspsykiatrisk poliklinikk,
- Hukommelsesklinikk og
- Undervisningsavdeling

Behandlingscenterets oppgaver er utredning og behandling av eldre med mental svikt/ demens med psykiske og atferdsmessige tilleggssymptomer.

Alderspsykiatrisk poliklinikk startet opp med tilbud om tidlig utredning av demens i januar 2000. Dette tilbudet kaller vi **Hukommelsesklinikk** og utredningen foregår ved vår poliklinikk.

Poliklinikkens lokaler

År 2000 har vært et aktivt år for Olaviken Behandlingscenter. Organisasjonen arbeider innen et spesialfelt som omfatter både psykiatri og eldreomsorg. Opprettelse av et nytt tilbud i poliklinikken har bl.a. ført til en stor prosentvis økning i antall utredninger. Aktiviteten i døgn avdelingene har også økt i forhold til tidligere år. Undervisningsavdelingen har hatt sitt første hele driftsår og foruten undervisningspakker er det startet et kompetanseutviklingsprosjekt hvor representanter for kommuner og bydeler får særlig undervisning i demensarbeid i forhold til kommunene i Hordaland.

Poliklinikken:

Det har jevnt over arbeidet 3,2 sykepleiere, 2,5 psykologer, 0,2 ass.lege og 0,5 psykiater i poliklinikken. Frigjøring fra undervisningsoppgaver har frigjort tid i forhold til de foregående årene. Hukommelsesklinikken startet sin virksomhet i januar og har tatt imot pasienter hver tirsdag. Vi har styrket bemanningen med en ass. lege en dag per uke. Legen, 2 sykepleiere og 2 psykologer bruker tirsdagen til Hukommelses-klinikkarbeid. Ellers har det ambulante arbeidet i poliklinikken økt også dette året i forhold til tidligere. Antall søknader i 2000 var 214 mot 156 i 1999. I dette første

• **Alderspsykiatrisk poliklinikk** holder til i Bergen og arbeidet drives fortsatt ambulant, dvs at vi reiser dit pasientene oppholder seg. Antall utredninger i poliklinikken har økt med 51% i forhold til 1999, inklusiv hukommelsesklinikken.

• **Utredningsavdelingen** har 7 døgnplasser hvor vi i 2000 hadde 50 innleggelser.

• **Behandlingsavdelingen** har 18 døgnplasser og er oppdelt i 3 poster a' 6 plasser. Her gis tilbud til aldersdemente som trenger et utvidet behandlingsopphold og det ikke er rimelig å forvente at kommunene vil makte dem i sine skjermede avsnitt. Avdelingen hadde 16 direkte innleggelser og 17 overføringer fra utredningsavdelingen i 2000. Behandlingsavdelingen gir også et spesialtilbud til pasienter med **Huntingtons sykdom**. I 2000 var 3 pasienter innlagt hele året. Tilbudet er et samarbeidsprosjekt med Sandviken sykehus.

• **Undervisningsavdelingen gir tilbud om undervisning, veiledning og konsultasjon til helsepersonell, ledere og politikere.**

• **Videre rådgivning** ved opprettelse av nye botilbud til aldersdemente.

• **Hospitering** på våre sengeposter.

året i hukommelsesklinikken ble det utredet 50 pasienter. Ambulant ble det utredet 158 pasienter mot 138 i 1999. De fleste pasientene blir fulgt opp en eller flere ganger etter utredning. Det å arbeide ambulant er en svært tidkrevende metode, men for vår målgruppe tror vi det er den beste måten å arbeide på. Undervisning og veiledning er fortsatt en viktig del av arbeidet i poliklinikken.

Utredningsavdelingen:

Avdelingen har plass til 7 pasienter. De fleste ble innlagt etter § 5 i Lov om psykisk helsevern, og vi tar pasienter inn til et 6-8 ukers opphold. I 2000 ble det i denne avdelingen innlagt 50 pasienter mot 45 i 1999. Ventelistene har vært litt kortere i 2000 men vi opplever fortsatt behov for økt kapasitet. Gjennomsnittlig liggetid var i 2000 36 dager mot 40 dager i 1999. Behandlingsavdelingen har avlastet med å ta pasienter direkte inn. (Se under beh.avd.) Avdelingen merker at Olaviken har «åpnet opp» for hele Hordaland fylke ved at vi bruker mer tid på reisevirksomhet i forbindelse med tilbakeføring av pasienter til distriktene. Vi har planer klare for å øke kapasiteten på 7 plasser til 12 plasser fordelt på 2 poster, men vi må vente til vi oppnår en økning av psykiaterbemanningen. Avdelingens personale består av psykiater,

geriater, psykologer, ergoterapeuter, sykepleiere og hjelpepleiere og har vært stabil.

Behandlingsavdelingen:

Avdelingen består av 3 poster med 6 sengeplasser i hver post. Pasientene som får tilbud om plass i behandlingsavdelingen, har alltid som mål at de skal tilbakeføres til kommunehelsetjenesten. Gjennomsnittlig liggetid var 141 dager i 2000, omtrent det samme som året før. Det ble innlagt 16 pasienter direkte og 17 pasienter ble overført fra utredningsavdelingen. Det ble utskrevet 30 pasienter fra denne avdelingen i fjor og 50 pasienter var innlagt. Dette er omtrent som året før og viser at avdelingen fungerer som et utvidet utrednings- og behandlingsopphold. Behandlingsavdelingen har egen psykiateri 50% stilling.

Huntingtons sykdom:

I samarbeid med Sandviken sykehus er det etablert et eget tilbud til pasienter med Huntingtons sykdom som trenger et spesialisert tilbud på 2. linjenivå. Dette er et samarbeidsprosjekt som kontinuerlig skal evalueres. Det har vært innlagt 3 pasienter i posten hele året. Det er begrensede økonomiske ressurser som er tilbudt og det er vist stor kreativitet i forhold til å opprettholde et bemanningsmessig forsvarlig tilbud.

Videoveiledning av personale:

Et prosjekt ved Olaviken Behandlingscenter ved spesialpsykolog Ingrid Hyltno.

Bakgrunnen for prosjektet:

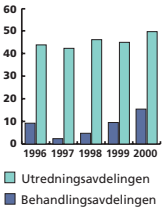
Arbeid med demente med atferdsproblemer stiller personalet overfor betydelige utfordringer når det gjelder observasjon, kommunikasjon og behandling. I veiledning av personale er det behov for å utvikle nye metoder. En har erfaring med at veiledning ved hjelp av video har vært et nyttig redskap på andre

områder, blant annet ved forelderådgivning. Erfaringer fra bl.a. Sverige tyder på at dette også kan være en god metode ved veiledning av personale ved demensavdelinger.

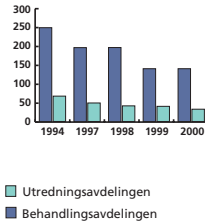
Olaviken Behandlingscenter ønsker å prøve ut videoveiledning (Marte Meo metoden) i arbeid med

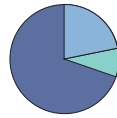
Innleggelse ved Olaviken Behandlingscenter

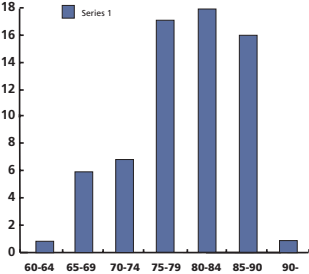
Gjennomsnittlig liggedøgn

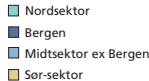
Innleggelse etter § i år 2000

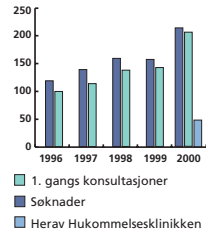
Innleggelse etter alder

Innleggelse fordelt på sektor

Søknader og 1.gangs konsultasjoner ved Poliklinikken

Vakanse i legestillinger har ført til at vi har kunnet ha en 50% stilling i tillegg til det vi i utgangspunktet planla. Det ble søkt om ekstramidler fra Helse og rehabilitering, for å utrede og kartlegge muligheter for å opprettholde et spesialisert tilbud til denne pasientgruppen, som er svært liten i landsmålestokk. Det ble søkt i regi av Landsforeningen for Huntingtons sykdom og svaret ble negativt.

Undervisningsavdelingen:

Undervisningsavdelingen er et 4-årig prosjekt med 4,75 årsverk, hvorav 3,75% er statlige midler, mens 1 årsverk, undervisningsleder, finansieres av Olaviken. Avdelingen har vært i funksjon siden 20.08.99. Undervisningsavdelingen i egne lokaler i "Styrerboligen". 151 ulike oppdrag har vært utført i løpet av 2000. Disse har fordelt seg på: Gamle undervisningspakker: 6. Nye undervisningspakker, avsluttet: 15, Nye undervisningspakker, ikke avsluttet: 9. Temadager: 12 Politiske møter: 3, Demensforeninger: 9, Internundervisning Olaviken: 5 Resten av oppdragene fordeler seg på alt fra enkelte undervisningsstimer, til halve dager, til oppfølgingsamtaler og til veiledningsoppdrag. Nettverksamlinger: ca 20 samlinger, Fylkeskonferanse til 80 deltagere over to dager. Samarbeid med Nasjonalt Kompetansesenter: 2 x to-dagers

utredningskurs Tre av fagkonsulentene har deltatt med innlegg (2) og poster (1), ved den Nordiske Kongress i Gerontologi i Reykjavik.

Vår største utfordring er om vi får fullføre prosjektet i den utformingen den har. Undervisningsavdelingen ble opprettet som et 4-årig prosjekt fram til sommeren 2003, med forbehold om tildeling over statsbudsjettet. Vi har fått melding fra Fylkesmannen om at det er slutt på de statlige overføringene etter 2001. Det å sikre prosjektet videre finansiering vil bli en viktig oppgave. Vi har tro på denne måten å arbeide på, og det sikrer bedre pleie og omsorg for demente i kommunene. Dette gjør behovet for innleggelse og behandling for psykiske problemer hos demente, mindre. Derfor er det også en viktig oppgave for spesialisthelsetjenesten å sørge for kompetansespredning i kommunene.

Servicefunksjonene:

Olaviken Behandlingscenter har fortsatt sitt eget hovedkjøkken. Bemanningen er 1,7 stilling foruten lærling. Pt er det ikke lærling. Kjøkkenet er i drift 5 dager per uke. Vi mener å være konkurransedyktig på pris og kvalitet, og samtidig gir kjøkkenet god service. De har også ansvar for kantinedrift. Fellesvaskeriet for Askøy kommune, Askøy beh.senter, Olaviken Beh.senter, Askøy aldershjem og

misjonsheimen har lokaler hos oss og vi administrerer tiltaket. Etter at Askøy kommune reduserte sin leveranse har bemanningen blitt tilsvarende redusert. For 2000 klarte vi å redusere kiloprisen til kr 11,41 fra kr.12,15 i 1999 og kr.14,37 i 1998.

Økonomi:

Regnskapet for 2000 ble gjort opp med et lite overskudd. Årsaken til dette er bl.a. vakante stillinger for leger, stengning av utredningsavdelingen i 4 uker i sommer, økte inntekter og effektivisering ved servicefunksjonene.

Organisasjon:

Bergen sanitetsforening eier og driver virksomheten som feiret sitt 35 års jubileum som institusjon med idegrunnlag: å arbeide for mennesker med demenssykdom. Styret for Olaviken Behandlingscenter har vært som i 1999 og består av 4 medlemmer fra eieren, med Aud Helgesen som formann, 2 medlemmer fra de ansatte og 1 politisk oppnevnt representant fra Hordaland fylkeskommune. Vi har gode samarbeidsforhold med vår oppdragsgiver Hordaland fylkeskommune og deltar i ulike samarbeidsfora med dem.

personer med aldersdemens. Prosjektet startet opp våren '00 og gjennomføres ved en av behandlingsavdelingene ved Olaviken. Prosjektet gjennomføres i et samarbeid mellom Olaviken ved spesialpsykiolog Ingrid Hyldmo og Universitetet i Bergen ved førstekansmann Inger Hilde Nordhus. Det gis veiledning av klinisk sosionom Reidun Hafstad

ved Institutt for Familie og Relasjonsutvikling.

Beskrivelse av metoden:

Det gjes videoopptak av samspill mellom personale og pasient i naturlige omgivelser. Videomaterialet blir analysert for å gi tilbakemelding til personalet med fokus på positive samspillprosesser. Nye opptak

blir produsert med tanke på endring. Målsettingen er å styrke personalets kommunikasjons- og samspillkompetanse og på denne måten gi pasienten økt oppløvelse av mestring.

Vi tror denne form for metodeutvikling på fagfeltet aldersdemens kan være inspirerende for personalet og til god nytte for våre pasienter.

Regnskap 2000	2000	1999	1998	1997
Lønn inkl. sos.utg.	33 454 788	31 702 504	31 201 069	28 324 073,71
Utstyr m.m., vedlikeh.	1 027 996	1 753 252	884 593	1 188 997,67
Andre driftsutgifter	5 768 284	5 618 362	4 834 503	4 424 643,29
Driftsinntekter	-4 572 930	-4 319 372	-4 285 628	-3 254 373,00
Overført fra Fylkeskommunen	-35 183 110	-35 345 742	-32 895 401	-30 790 138,00
Netto kapitalutgifter	-88 586	118 737	173 652,99	218 860,01
Finansieringstransaksjoner	-406 442	401 321	50 424,72	-232 793,85
Overskudd	0,00	-70 937	-36 786,00	-120 730,17

Administrasjonsrådet består av administrasjonssjef Geir Viksund, avdelingsoverlege Inger Marie Johansen, sjefpsykolog Leif Brenne, økonomikonsulent Guri Titlestad og oversykepleier Bodil Steffensen.

N.K.S. Kløver-institusjoner a/s:

Olaviken Behandlingscenter ble i år 2000 en del av N.K.S. Kløver-institusjoner a/s. Det er etablert et selskap for å samle de institusjoner/virksomheter som i dag eies og drives av N.K.S. kretser og lokalforeninger under en paraply. Eiere av institusjonene er aksjonærer i selskapet som ledes av en direktør. Pr.31.des. 2000 var det 11 institusjoner med i selskapet. Selskapet vil satse på å utvikle innholdet i de tjenester som institusjonen tilbyr pasienter, brukere, pårørende, ansatte og avtalepartene. Gjennom dette arbeidet ønsker en å legge grunnlag for å videreutvikle konstruktivt samarbeid mellom institusjoner/virksomheter og det offentlige som avtalepartner.

Personale:

Det arbeider 145 ansatte ved virksomheten. Personalet er stabilt og vi har gledet av å ha alle stillinger besatt, bortsett fra på

legesiden der mangler vi en psykiater.

Også i år feiret vi 9 ansatte som har arbeidet her i 25 år. 3 medarbeidere sluttet for å bli pensjonister.

Etisk regnskap:

Etisk regnskap ble startet opp som et arbeidsmiljøtiltak i februar 2000. Dette er en måte vi kan se på oss selv og vårt arbeidsmiljø. Det er også en måte å få tilbakemelding fra våre brukere og samarbeidspartnere slik at vi kan forbedre oss ytterligere.

Vi har hatt brukermøter med alle ansatte, en gruppe pårørende og en gruppe fra primærhelsetjenesten. På bakgrunn av disse møtene er det bestemt at vi ønsker at verdiene **RESPEKT, SAMARBEID, ENGAGEMENT OG HELHETS-TENKNING** skal prege vårt arbeide. Det vil bli sendt ut spørreskjema som skal gi

svar på hvor vi kan forbedre tilbudet.

Internett:

Informasjon om Olaviken Behandlingscenter skal i løpet av februar 2001 være klar på følgende adresse: www.olaviken.no

Utbyggingsplaner:

Vi har sendt inn søknad om å få en mer tidsmessig bygning til ny utredningsavdelingen med 12 sengeplasser. Det er avsatt 20 millioner i helseplanen for 2005. Videre er det også behov for en fornying av hovedbygningen fra 1973, hvor det bør bygges eget bad og toalett til hvert pasientrom. Dersom tilbudet til pasienter med Huntingtons sykdom skal fortsette er det også behov for et eget tilbud (bygg) til denne gruppen.

Behandlingscenteret